

Aika: 6.4.2023 klo 8.15-10.15

Paikka: Tampereen kaupunkiseutu, kh. Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja	Tampere, pj.
Auvinen Oskari	kaupunginjohtaja	Kangasala,
Hirvonen Tuomas	kunnanjohtaja	Vesilahti, 2. vpj., 43-47 §
Joensuu Jaakko	kansliapäällikkö	Pirkkala, Läsnä 44-45 §, Teams-yhteys 46-52 §
Kuusisto Juha	kaupunginjohtaja	Orivesi, 1. vpj., 43-47 §
Linnamaa Reija	strategiajohtaja	Tampere, Teams-yhteys, 43-47 §
Nurminen Mikko	johtaja	Tampere
Piiparinen Pauli	kaupunginjohtaja	Ylöjärvi
Rämö Heidi	kunnanjohtaja	Lempäälä
Väätäinen Eero	kaupunginjohtaja	Nokia
Nurminen Päivi	seutujohtaja	esittelijä, TKS
Pohjonen Juhani	seutusihiteeri	sihteeri, TKS

Kutsutut:

Ikonen Anna-Kaisa	seutuhallituksen puheenjohtaja	Tampere
Mika Periviita	joukkoliikennejohtaja	Tampere, 44-47 §
Tapani Touru	liikennejärjestelmäpäällikkö	TKS, 44-48 §
Kuusela Kaisu	seutusuunnittelupäällikkö	TKS, 44-48 §

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

43 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	3
44 § JOUKKOLIIKENTEN KEHITYSKUVATYÖN HYVÄKSYNTÄ.....	4
45 § RATAKAPASITEETTISELVITYKSEN HYVÄKSYMINEN	7
46 § SEUDUN JUNALIIKENTEN TIEKARTAN TOIMEENPANO	10
47 § SEUDULLINEN JOUKKOLIIKENTEN NYKYTILA JA KEHITTÄMISEN TIETOPOHJA -SEMINAARI	14
48 § RAKENNESUUNNITELMA 2040+ KOKOAMISVAIHE, TEEMAKARTTA 3/MAAILMALLE AUKI ..	15
49 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT	18
50 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET	19
52 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	20

43 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Asiat	Toimenpiteiden eteneminen	Vastuu
Seudullisen tietoyhteistyön kehittäminen	Seudullisen tietoyhteistyön kehittämistä käsitellään yhdessä myös tietohallinnon seudullisen johtoryhmän kanssa.	TKS, TIHASJORY
Sopeutuva kaupunkiseutu -hankkeen tulokset	Tuloksia hyödynnetään seudullisessa ja kuntien omassa suunnittelussa	TKS, kunnat
Rakennesuunnitelma 2040+, teemakartta 2 / Fiksu kasvu	RASU 2040+ valmistelu jatkuu saadun ohjauksen mukaisesti	TKS
Ajankohtaista MAL-sopimusmenettelystä	Alkavaan MAL(5)-sopimusneuvottelukierrokseen valmistaudutaan keväällä aikana	TKS, kunnat

Liitteet:

Muistio 24.3.2023

44 § JOUKKOLIIKENTEN KEHITYSKUVATYÖN HYVÄKSYNTÄ

	Kuntajohtajakokous 6.4.2023
Päätösehdotus:	Seutujohtaja Nurminen: Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan merkitä joukkoliikenteen kehityskuvatyön tiedoksi ja että joukkoliikenteen kehityskuvaa hyödynnetään rakennesuunnitelman päivityksessä ja valmistautumisessa MAL-neuvotteluihin sekä operatiivisemmassa suunnittelussa seudullisen joukkoliikenneviranomaisen työssä ja kunnissa.
Päätös:	Joukkoliikennejärjestelmän kokonaissuunnitelma esitetään osana RASU2040+ kokonaisuutta.
Liitteet:	Joukkoliikenteen kehityskuvatyön raporttiehdotus.
Käsittelyvaiheet:	LJ 30.3.
Perustelut:	Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru

Tampereen kaupunkiseudun seutustrategian mukaisesti seutu on vuoden 2040 mennessä kasvanut voimakkaasti ja onnistunut toteuttamaan kestävästä siirtymästä. Seutustrategian visio nojaa seudulliseen yhteistyöhön ja siihen, että yhdessä olemme parempia lumoavan arjen, fiksun kasvun ja maailmalle avoimen kaupunkiseudun rakentamisessa. MAL-sopimus vuosille 2019–2023 edellyttää kasvavan maankäytön kohdentamista erityisesti joukkoliikenteeseen tukeutuen, mikä tuo edellytyksiä joukkoliikennejärjestelmän kehittämiseksi sekä antaa edellytyksiä seudun energia- ja ilmastostrategiassa määritetyille kulkutapavoitteiden toteutumiselle. MAL-sopimuksen mukaisesti seudulla päivitetään rakennesuunnitelma sekä laaditaan sen tueksi joukkoliikenteen kehityskuvatyö. Tätä työtä on lähdetty toteuttamaan näistä lähtökohdista.

Seutu kasvaa nykytilanteessa voimakkaasti. **Seudun kestävien kulkutapojen kulkutapaosuus on kaukana vuodelle 2030 asetetusta tavoitteesta.** Joukkoliikenteeseen tukeutuvia uusia alueita on seudulla suunnitteilla useita: osa alueista kytkeytyy olemassa olevan joukkoliikenneyhteyden varrelle, osa ei. Seudun olemassa olevassa yhdyskuntarakenteessa on paljon alueita, joissa rakenteen tiiveys ei nykytilassa muodosta perusteita laadukkaaseen joukkoliikenteen tarjoamiselle. Väestön vanhetessa ja päästövähennystavoitteiden kiristyessä myös näiden alueiden liikkujia olisi tärkeää voida kytkeä joukkoliikenteen piiriin. Joukko-

liikenteeseen liittyvää suunnittelua on monipuolisesti käynnissä seudulla. Yleisesti voidaan kuitenkin tunnistaa, että toimintaympäristö haastaa kaikkien suunnitelmien toteutumista.

Joukkoliikenteen kehityskuvatyötä on tehty seudun maankäytön ja liikennejärjestelmän kehityksen vaiheistamisen sekä tarkemman suunnittelun tueksi. Kehityskuvan avulla pyritään tunnistamaan, missä, milloin ja miten voidaan tukea joukkoliikenteen kehittämistä sekä käyttöä yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kehityskuvatyössä kytketään yhteen seudun aiemmissa suunnitelmissa ja selvityksissä tuotettua tietopohjaa rakennesuunnitelman päivityksen pohjaksi sekä ohjataan joukkoliikennejärjestelmän operatiivista kehittämistä. **Kehityskuvan hankkeistaminen ja toimeenpano** toteutetaan tämän työn jälkeen hyödyntäen mm. myöhemmin valmistuvan rakennesuunnitelman sekä MAL-sopimuksen antamat syötteet.

Joukkoliikenteen kehityskuvatyön keskeisimpiä syötteitä suunnittelun ja jatkotyön ohjelmoimiseksi ovat:

- Suuntaviivat, joukkoliikenteen alueelliset kulkutapatavoitteet sekä keskeiset kehityskohteet, seudullisesti merkittävään joukkoliikenteen kehittämiseen nykytilasta kohti tulevaisuuden tavoitetilaa (raportin sivu 11)
- Kehittämisen strategiset kärjet tavoitteiden saavuttamiseksi (raportin sivut 9-27).

Kehityskuvatyön tilaajana on toiminut Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ja NYSSE. Työn ohjausryhmänä on toiminut seudun liikennejärjestelmätyöryhmä. Sisällön tuottamisesta on käytännössä vastannut työn tilaajista koostunut ydinryhmä, jossa ovat olleet edustettuna seudun joukkoliikenneviranomaisen edustajat Mika Periviita, Juha-Pekka Häyrynen ja Leena Huhtala sekä Tampereen kaupunkiseudun edustajat Kaisu Kuusela ja työn projektipäällikkönä toiminut Tapani Touru. Konsulttina työssä on toiminut FLOU Oy, josta työn toteutukseen ovat osallistuneet Taina Haapamäki, Siiri Korhonen ja Sami Mäkinen.

Liikennejärjestelmätyöryhmä käsitteli työn raporttiluonnoksen kokouksessaan 16.2. ja toimitti sen kuntiin kommenteille sekä valtuutti ydinryhmän viimeistelemään raportin. Raporttiluonnokseen saatiin 10.3. mennessä kommentit Nysseltä, Traficomista, Kangasalta, Lempäälästä ja Orivedeltä. Työn ydinryhmä kehitti raportti kommenttien pohjalta.

Raportti käsiteltiin ja hyväksyttiin liikennejärjestelmätyöryhmän kokouksessa 30.3.2023.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru selostaa asiaa kokouksessa.

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita on kutsuttuna kokoukseen.

45 § RATAKAPASITEETTISELVITYKSEN HYVÄKSYMINEN

Päätösehdotus:	<p>Kuntajohtajakokous 6.4.2023</p> <p>Seutujohtaja Nurminen:</p> <p>Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan</p> <p>merkitä Ratakapasiteettiselvityksen tiedoksi ja</p> <p>että selvityksen tuloksia hyödynnetään rakennesuunnitelman päivityksessä, valmistautumisessa MAL-neuvotteluihin ja lähijunaliikenteen lisäämisen ensivaiheen seisakkeiden suunnittelun käynnistämisessä.</p>
Päätös:	<p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p>
Liitteet:	<p>PP-tiedosto</p>
Käsittelyvaiheet:	<p>LJ 30.3., seutuhallituskäsittely on tulossa</p>
Perustelut:	<p>Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru</p> <p>Seutuhallitus hyväksyi 22.6.2022 Lähijunaliikenteen tavoitteellinen tulevaisuuskuva ja tiekartta toteutukselle -selvityksen, jossa lähijunaliikenteen kehitystä tarkasteltiin vuoden 2030 ("Hyödyt irti raiteista") ja vuoden 2050 ("Lähijunaliikenteen tasoloikka") skenaarioissa. Selvityksen jatkotyönä käynnistettiin ratakapasiteettiselvitys, joka suunnattiin lyhyen aikajänteen tarkasteluihin tilanteessa ennen lisäraiteita toteuttamista. Pyrkimyksenä tässä työssä on ollut tunnistaa, paljonko nykyiselle tai hieman parannelulle rataverkolle mahtuu lisää lähijunaliikennettä ja mitä uusia seisakkeita voisi olla mahdollista toteuttaa.</p> <p>Seudun näkökulmasta tavoitteena on ollut, että selvitys tuottaa tietoa siihen, mitä asioita on perusteltua pyrkiä sisällyttämään vuosille 2024-2027 neuvoteltavan MAL-sopimuksen tuella konkreettisesti suunniteltaviin ja toteutettaviin hankkeisiin. Toisaalta selvitys tuottaa myös tietoa siitä, millaiset kehittämistoimet edellyttävät merkittävämpää resursointia. Selvitys on toteutettu Väyläviraston ja kuntien yhteistyönä ja -rahoituksella. Työn vetovastuu on ollut Väylävirastossa. Tampereen kaupunkiseudun kunnat sekä Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ja seudun joukkoliikenneviranomaiset ovat osallistuneet työn projektiryhmän työskentelyyn ja ohjaukseen.</p> <p>Työn raporttiluonnosta käsiteltiin liikennejärjestelmätyöryhmän kokouksessa 16.2, missä sovittiin kuntien kommentoimisesta 21.2. mennessä ja valtuutettiin projektiryhmä ohjaamaan työn viimeistelyä kokouksessaan 22.2.2023. Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru on osallistunut raportin viimeistelyyn antamalla kommentit viimeisen version kehittämiseksi.</p>

Liikennejärjestelmätyöryhmä käsitteli raportin kokouksessaan 30.3.2022 ja päätti osaltaan sen hyödyntämisestä seudulla teemaan liittyvän jatkotyökentelyn yhtenä lähtökohtana.

Selvityksen keskeisinä havaintoina tunnistettiin, että jo **nykytilassa** Tampereelta Oriveden suuntaan on ratakapasiteetin näkökulmasta mahdollista lisätä tarkoituksenmukaisesti liikennettä ja saavuttaa tasainen tunnin vuoroväli. Lisäksi suuntaan on edellytyksiä lisätä seisakkeita. Tampereelta Nokian ja Lempäälän suuntiin ratakapasiteetin näkökulmasta ei ole mahdollista saavuttaa tavoitteellista tasaista puolentunnin vuoroväliä eikä lisätä merkittävästi uusia junavuoroja. Kuitenkin on mahdollista lisätä uusia seisakkeita. Joidenkin markkinaehtoisten kaukojunien on ratakapasiteetin näkökulmasta edellytyksiä pysähtyä Ylöjärvellä, joskin se edellyttäisi kaukojunien aikataulujen muuttamista.

Edellä kuvattujen **nykytilan mahdollisuuksien jälkeen** edellytetään investointeja aluksi liikennepaikkoihin, joista ensisijaiset kehitystarpeet liittyvät Tampereen henkilöratapihan kehittämiseen. Henkilöratapihan kehittäminen on tärkeää jo edellä kuvatun potentiaalisen liikenteen lisäämisen kustannustehokkuuden parantamiseksi. Lisäksi liikenteen lisääminen edellyttää keskisuuria investointeja liikenne/ohitus/kääntöpaikkojen kehittämiseen esimerkiksi Tesomalla, Lempäälän keskustassa ja Ylöjärvellä.

Edellä kuvattujen ”keskisuurten investointien” jälkeen Nokian ja Lempäälän suunnilla on edellytyksiä siirtyä pääpiirteissään puolen tunnin vuoroväliin ja lisätä etelän suuntaan useita seisakkeita. Oriveden suunnalle on myös edellytyksiä lisätä uusi seisake. Radan sähköistämällä voidaan lähijunien liikennöinti jatkaa Oriveden keskustaan. Kuitenkin voidaan tunnistaa, että edellä esitetty malli voisi olla hyvin häiriöherkkä eikä liikennetäyttö olisi optimaalinen.

Liikennejärjestelmätyöryhmän näkemyksen mukaan tehty selvitys antaa hyvät perusteet **fokusoida seudun lähijunaliikenteen kehittämistä ensivaiheessa toteutettavien seisakkeiden suunnitteluun, jonka yhteydessä tehdään myös toteuttamisen kustannusarviot.** Toteutetussa selvityksessä ei ole tehty kysyntä- ja vaikutusarviointeja, jotka myös ovat tarpeen toteuttaa potentiaalisten investointien hyötyjen määrittämiseksi. Ensivaiheessa toteutettava suunnittelu ja vaikutusten arviointi muodostaa lähtökohtia seisakkeiden jatkosuunnitteluun. Tampereen henkilöratapihan kehittäminen on seudun junaliikenteen kannalta keskeinen toimenpide.

Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen tavoitteellinen tulevaisuus ja tiekartta toteutukselle -selvitys hyväksyttiin kesällä 2022. Työtä jatkettiin ratakapasiteettiselvityksellä. Selvitys on nostanut esiin joitain nopean aikajänteen kehittämispotentiaaleja, joiden edistäminen on myös aiemmin määritetyn tavoitteellisen tulevaisuuskuvaan mukaista. Liikennejärjestelmätyöryhmä kävi kokouksessaan 16.2. alustavan lähete keskustelun seudullis-

sesta yhteistyöstä lähijunaliikenteen edistämiseksi seudullisessa yhteistyössä. Liikennejärjestelmäpäällikkö valtuutettiin kokouksessa valmistelemaan esityksiä yhteistyömalleiksi.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru selostaa asiaa kokouksessa.

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita on kutsuttuna kokoukseen.

46 § SEUDUN JUNALIIKENTEN TIEKARTAN TOIMEENPANO

Päätösehdotus:	<p>Kuntajohtajakokous 6.4.2023</p> <p>Seutujohtaja Nurminen:</p> <p>Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan</p> <p>merkitä Tampereen kaupunkiseudun junaliikenteen tiekartan toimeenpanon tiedoksi ja</p> <p>ohjeistaa toimeenpanoa tukevien ehdotusten 1-4 jatkovalmistelua</p>
Päätös:	<p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p>
Liitteet:	
Käsittelyvaiheet:	<p>LJ 30.3., seutuhallituskäsittely on tulossa</p>
Perustelut:	<p>Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru</p> <p>Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen tavoitteellinen tulevaisuus ja tiekartta toteutukselle -selvitys hyväksyttiin kesällä 2022. Työtä jatkettiin ratakapasiteettiselvityksellä. Selvitys on nostanut esiin joitain nopean aikajänteen kehittämispotentiaaleja, joiden edistäminen on myös aiemmin määritetyn tavoitteellisen tulevaisuuskuvan mukaista. Liikennejärjestelmätyöryhmä on käynyt kokouksissaan 16.2 ja 30.3 keskustelua seudullisen yhteistyön muodoista lähijunaliikenteen edistämiseksi.</p> <p>Seuraavassa on kuvattu kolme mahdollista ensivaiheen yhteistyöteemaa ja -mallia sekä haarukoitu niihin liittyviä kustannuksia sekä yhteistyön keskeisiä osallisia. Töiden sisältö ja kustannukset tulee ohjelmoida tarkemmin sovittavan mukaisesti.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ensivaiheen pienet infrainvestoinnit: Ensivaiheen seisakkeiden suunnittelu ja toteuttamisen vaikutusten arviointi <p>Ratakapasiteettiselvitys nostaa esille jatkoselvitystarpeina seisakkeiden suunnittelun aiemmin toteutetun selvityksen mukaisesti. Ratakapasiteettiselvityksen myötä perusteet suunnittelun kohdentamiseen tiettyihin kohteisiin ovat selkeytyneet. Ratakapasiteettiselvityksessä on tunnistettu, että Tampereen (Messukylä), Kangasalan (Ruutana) sekä Lempäälän (Sääksjärvi) seisakkeilla on nopealla aikajänteellä toteutumisen edellytykset ole-massa ja toteuttamiseen tähtäävä suunnittelu olisi perusteltua käynnistää esisuunnitelmien laatimisella.</p>

Toteuttamiseen tähtäävän suunnittelun perusteeksi osana suunnittelua on tarkoituksenmukaista toteuttaa myös aiempia selvityksiä sekä mm. rakenesuunnitelman valmistelua hyödyntäen vaikutusten arviointi.

Alustava kustannusarvio yhden seisakkeen esisuunnittelusta ja vaikutusten arvioinnista on noin **50 000-70 000 e. Kolmen seisakkeen suunnittelu samanaikaisesti mahdollistaisi todennäköisesti yksittäin toteutettua suunnittelua edullisemmat asiantuntijakustannukset. Työn toteutus asianosaisten kuntien sekä seudullisten toimijoiden ja valtion yhteistyönä olisi perusteltua mahdollisimman pian, jotta tuloksia olisi mahdollista hyödyntää MAL-sopimusneuvottelujen tietolähteenä ja toimeenpanon edistämisen perusteena.** Työn suunnittelu ja ohjelmointi on perusteltua resursoida riittävästi. Edellytykset yhteistyöhön valtion kanssa nopealla aikataululla tulisi kartoittaa.

2. Seudun yhteinen perehdytys, edunvalvonta ja viestintä

Ratakapasiteettiselvitys nostaa esille keskeisenä tarpeena Tampereen henkilöratapihan edistämisen, johon ei toistaiseksi ole olemassa valtion rahoituspäätöstä. Kyseisen hankkeen toteuttaminen, kuten myös edellä kuvattujen seisakkeiden toteutumisen edistäminen, ensi sijassa on koko seudun edun mukaista toimintaa. Lisäksi seudulla on pidemmällä aikajänteellä lukuisia muita tarpeita, joista yhteiseksi viestimisessä on mahdollista nähdä synergiaa.

Hankkeiden hyötyjen ulosmittaamiseksi sekä seudun tavoitteiden saavuttamiseksi junaliikenteen matkustajamääriä tulee lisätä merkittävästi nykyisestä. Matkustajamäärien prosentuaalinen kasvu on viime aikoina ollut voimakasta. Kokonaisuutena lähijunaliikenteen matkustajamäärät muodostavat nykytilanteessa vain noin prosentin seudulla tehdyistä joukkoliikennematkoista. Kannattavuuden lisäämiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi markkinointi ja viestintä antavat mahdollisuuden lisätä junamatkustamista kustannustehokkaaksi.

Markkinoinnin ja viestinnän kehittämiseksi seudun on perusteltua käynnistää yhteistyö. Lähtökohtana voidaan pitää esimerkiksi seudun 50 000 euron lähijunakampanjointia. Työn suunnittelu ja ohjelmointi on perusteltua resursoida riittävästi.

3. Liikennöinnin kehittäminen ja vaikutusten arviointi

Ratakapasiteettiselvitys nostaa esille mahdollisuutena liikennöinnin tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi jo edellisen selvityksen tunnistaman yli-seudullisen liikennöinnin. Pirkanmaan liitto on tunnistanut mahdollisuuksia työn toteuttamiseksi. Seudun edun nimissä on kuitenkin perusteltua, että kaupunkiseudun toimijat osallistuvat selvityksen lähtökohtien muodostamiseen merkittävällä panoksella.

Ratakapasiteettiselvitys on tunnistanut lisäksi Oriveden suunnan liikenteen lisäämisen jo lyhyellä aikajänteellä. Tämä potentiaalinen liikenne on tarpeen sovittaa tarkoituksenmukaisesti osaksi muuta junaliikennettä.

Liikennöinnin kehittämiseen tähtäävä selvitys on perusteltua käynnistää mahdollisimman pian. Lähtökohdista ja yhteistyöstä on perusteltua käydä keskustelua Pirkanmaan liiton kanssa. Kuvatun mukaiseen liikennöintitarkasteluun on syytä varata noin 30 000 euroa.

4. Tunnistaen, että seudun oma asiantuntemus ja resurssit lähijunaliikenteen edistämiseen on hyvin rajallista, on em. kuvattujen toimenpiteiden ohjelmointiin, konsulttien valintaan sekä seudun lähijunaliikenteen organisoinnin kehittämiseen perusteltua hankkia asiantuntijatukea rekrytoinnilla tai alkuvaiheessa in-house-konsulttia hyödyntäen.

Hankinnan arvo on esimerkiksi 50 000 euroa. Seudun tavoitteena on saada noin 1,5 - 2,5 pv viikoittainen omatoiminen työpanos lähijunaliikenteen kehittämisen koordinoimiseksi ja seudun asiantuntemuksen tukemiseksi ajanjaksolle 6/2023-6/2024.

Hankittavan lähijunakoordinaattorin toimeksianto voi olla seuraavan tyyppinen:

Tehtävänäsi on toimia seudun lähijunaliikenteen kehittämisen erityisasiantuntijana seudun lähijunaliikenteen kehittämiseen määritetyn tiekartan toimeenpanemiseksi ja seudullisen yhteistyön koordinoimiseksi teemassa. Toimit liikennejärjestelmäpäällikön työparina ja kiinteässä yhteistyössä seudun kuntien sekä joukkoliikenneviranomaisen kanssa. Tuet toiminnallasi seudun valmistautumista MAL sopimukseen vuosille 2024-2027 sekä kuntia seisakkeiden toteuttamiseen tähtäävien selvitysten ja suunnittelemisen ohjelmoimisessa ja toteuttamisessa sekä teemaan liittyvässä vuorovaikutuksessa keskeisten sidosryhmien kanssa Teet yhteistyötä Nyssen kanssa lähijunaliikennepalvelun kehittämiseksi mm. lähijunapalvelujen hankinnalla, markkinoinnilla ja lippujärjestelmän kehittämisellä. Avustat seutua ja sen kuntia hahmottamaan lähijunaliikenteen tavoitteelliseen kehittämiseen liittyviä taloudellisia velvoitteita ja vastuita sekä vaikuttavuuteen liittyviä mahdollisuuksia. Vastaat lähijunateemaisen yhteistyöryhmän toiminnan koordinoimisesta (1krt/kk) sekä teemaan liittyvästä tiedonvaihdesta.

Edellä on kuvattu lyhyellä aikajänteellä lähijunaliikenteen kehittämiseksi perusteltuja toimenpiteitä ja seudullisen yhteistyön potentiaaleja. Tätä vähän pidemmän aikajänteen suunnittelun sekä toteutuksen tueksi on lisäksi perusteltua

- muodostaa tietopohjaa ensivaiheen keskisuurien infrainvestointien (Lempäälän liikennepaikka, Harjuniityn lisäraiteet, Oriveden radan sähköistäminen) toteuttamiseen.

- muodostaa tietopohjaa ja tahtotilaa pitkämatkaisen henkilö- ja tavarajunaliikenteen sekä lähijunaliikenteen kehittämiseksi ja yhteensovittamiseksi.

Edellä mainittuja yhteistyötehtäviä voi toimeenpanna jatkossa ensivaiheen yhteistyöstä hankittavien kokemusten pohjalta.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru selostaa asiaa kokouksessa.

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita on kutsuttuna kokoukseen.

47 § SEUDULLINEN JOUKKOLIIKENTEN NYKYTILA JA KEHITTÄMISEN TIETOPOHJA -SEMINAARI

Kuntajohtajakokous 6.4.2023

Päätösehdotus:

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

antaa omat suosituksensa seminaarista.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Käsittelyvaiheet:

LJ 30.3.2023,

Perustelut:

Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru

Tampereen kaupunkiseudulla on viime aikoina tapahtunut paljon joukkoliikenteeseen liittyvää kehitystä ja toteutettu paljon erilaisia selvityksiä sekä suunnittelua. Nykytilanteen tietopohjan hahmottamiseksi seudun keskeisissä sidosryhmissä olisi perusteltua toteuttaa perehdytystä esimerkiksi yleisen seminaarin ja keskustelutilaisuuden muodossa. Seminaarissa on mahdollista hyödyntää seudun asiantuntemuksen lisäksi mm. HLT-tutkimuksen toteutukseen sekä seudun ratakapasiteettiselvitykseen konsulttisopimukseen liittyneitä aineiston esittelyjä.

Kuntajohtajakokous käy keskustelua siitä, minkä tyyppinen, kenelle suunnattu ja mihin ajankohtaan osuva tilaisuus olisi perusteltu suunnitelmien ja selvitysten hyödyntämisen edistämiseksi sekä toimeenpanon edistämiseksi.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru selostaa asiaa kokouksessa.

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita on kutsuttuna kokoukseen.

48 § RAKENNESUUNNITELMA 2040+ KOKOAMISVAIHE, TEEMAKARTTA 3/MAAILMALLE AUKI

Kuntajohtajakokous 6.4.2023

Päätösehdotus:

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

merkitä tiedoksi Maailmalle auki -teemakartan ja

käy ohjaavan keskustelun asian jatkovalmistelusta.

Päätös:

Liitteet:

Rakennesuunnitelman Maailmalle auki -työpajan tulos, toimitetaan viimeistään kokoukseen

Käsittelyvaiheet:

MASTO/LJ työpaja 30.3., seutuhallituskäsittely on tulossa

Perustelut:

Rakennesuunnitelman päivitys käynnistettiin keväällä 2022. Parhailleen prosessi on kokoamisvaiheessa. Työn on määrä olla valmis vuoden 2023 aikana.

Rakennesuunnitelman tarkoitus

Rakennesuunnitelmalla linjataan kasvavan kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen ratkaisuja yli kuntarajojen seututasoista elinvoimaa korostaen. Rakennesuunnitelmalla tunnistetaan mm. seudullisesti merkittävä maankäyttö ja investointitarpeet. Poliittisena tahdonilmauksena suunnitelmalla vahvistetaan kuntien sitoutumista seudullisen kehityksen edistämiseen ja toimeenpanoon kaavoituksen kautta. Rakennesuunnitelma on myös kaupunkiseudun tahdonilmaus ja viesti maakuntakavaan. Rakennesuunnitelman päivityskierroksella pyritään realistisen tulevaisuuskuvaan ja suunnitelman toteutumisen edistämiseen vaiheittain. Tätä tukee mm. rakennesuunnitelman tueksi neuvoteltava MAL-sopimus.

Lähtökohdat

Rakennesuunnitelman päivitys laaditaan edellisissä rakennesuunnitelmissa tehtyjen yhdyskuntarakenteeseen liittyvien valintojen päälle ja näitä kunnioittaen. Suunnitelman päivityksessä huomioidaan aiempina vuosina seutuyhteistyössä valmistuneet osaohjelmat ja seutustrategian toimintaympäristön tunnistamat uudet teemat mm. kaupungistuminen, ekologinen kriisi ja kasvavat hyvinvointierot. Lisäksi kuntien strategisen

tason kaavat ja maakuntakaava sekä MAL4-sopimus taustoittavat rakennesuunnitelmaa. Myös seudun asukaskyselyn ja asukaswebinaarien viestit huomioidaan.

Kokoamisvaiheen tilannekatsaus

Rakennesuunnitelman päivitys on edennyt pitkälle kokoamisvaiheeseen. Takana on kaksi työpajaa, joista ensimmäisessä käsiteltiin julkisten palveluiden kohdentamista, viherrakennetta ja joukkoliikennettä. Toisessa työpajassa on käsitelty kasvun tärkeimpiä painopisteitä ja vanhojen alueiden uudistamista ja monipuolistamista. Viimeisessä pajassa 30.3 on tarkasteltu seudun saavutettavuutta, liikennejärjestelmää ja elinkeino- ja työpaikka-alueita. Työpajojen keskeiset sisällöt on tiivistetty alla.

Lumoava arki työpajassa käsitellyt teemat:

- Seudullisesti merkittävä keskusverkko ja joukkoliikennevyöhyke
- Palveluiden sijoittumisen periaatteet
- Siniviherverkoston kehittäminen

Fiksu kasvu työpajassa (16.2) käsitellyt teemat:

- Joukkoliikennejärjestelmä
- Väestönkasvun kohdentaminen
- Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy

Maailmalle auki työpajassa (30.3) käsiteltävät teemat:

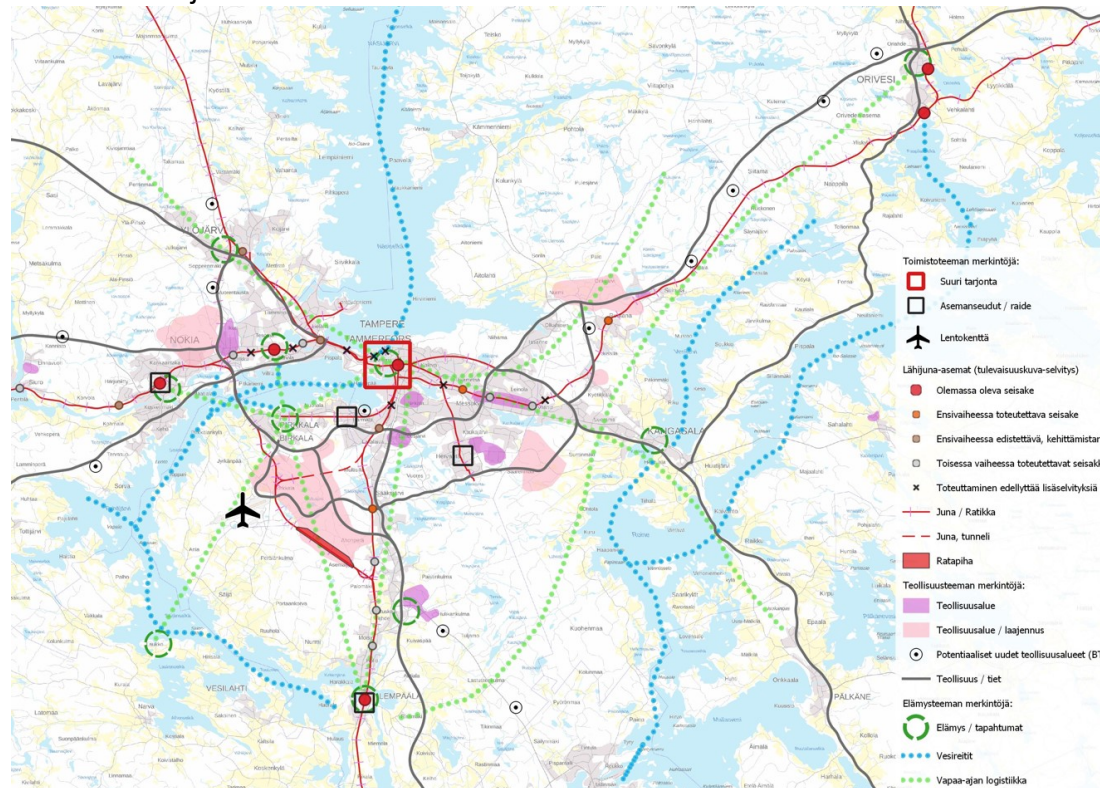
- Seudullisesti merkittävät yritysalueet
- Työpaikkakeskittymien painopisteet
- Kansallinen ja kansainvälinen saavutettavuus: liikenneverkko, lentokenttä, raide- ja satamayhteys
- Energia

Viimeisen työpajan sisältö ja tulos

Kokoamisvaiheen viimeinen paja on järjestetty Maston ja LJ:n yhteisenä työpajana 30.3. teemalla Maailmalle auki. Pajassa on keskusteltu etukäteismateriaalin pohjalta kuntien välisen yhteistyön vahvistamisesta seudulle tärkeiksi tunnistettujen elinkeinoalueiden kehittämisestä seudun elinvoiman, näkyvyyden ja ulkoisen kytkeytymisen vahvistamiseksi.

Työskentely on toteutettu kahden ennalta toteutetun projektin Seudulliset elinkeinovyöhykkeet hankeen (TKS ja MAL-verkosto) sekä Tilaa vievät investoinnit -hankkeen (Business Tampere) pohjalta. Hankkeissa

kerätystä aineistosta on koottu teemakartta, jolla esitetään kolme seudun taloudelle tärkeää maankäyttötyyppiä: teollisuusalueet sekä näihin kytkeytyvä logistiikka, potentiaaliset toimistoalueet ja elämystalouden mahdolliset sijainnit.

Tehtävänä on ollut tunnistaa kartalta seutuyhteistyöstä hyötyvät elinkeinojen maankäytön muodot ja hahmotella näiden edistämiseksi yhteistyömalleja. Loppukeskustelussa on pohdittu rakenteen eri sijainneilla olevien alueiden kehittämisen edellytyksiä ja toteutuksen aikajän-teitä.

Tiukasta aikataulusta johtuen työpajan tulokset esitellään kokouksessa. Aineisto toimitetaan kuntajohtajille keskiviikkona 5.4.2023.

Työskentelyn jatko

Rakennesuunnitelman kokoamisvaiheen kolmen työpajan tulos käydään läpi Maston ja LJ:n yhteiskokouksessa 19.4., minkä jälkeen teeman käsittely jatkuu kuntajohtajakokouksessa 21.4 ja seutuhallituksessa 26.4. Seutuhallituksen ja kuntajohtajien yhteiskokous rakennesuunnitelmaehdotuksen viimeistelyyn ennen kuntien lausunto/kommentointikierrosta järjestetään 31.5.

Kaisu Kuusela esittelee 30.3. pidetyn työpajan tuloksia kokouksessa.

49 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutujohtaja:

Vuoden 2022 lopullinen väestötieto.

Kuntajohtajat:

50 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET

10.00-10.15

Vuoden 2023 kokoukset perjantaisin klo 8.15-10.15.

10.3.,

Tietohallinto

Asukaskyselyn tulokset

Tilinpäätös 2022

24.3.

Sopeutuva kaupunkiseutu, tilannekatsaus

Seudullinen tietoyhteistyö, selvityksen käynnistäminen

RASUn koonti, teemakartta 2

6.4.

RASUn koonti teemakartta 3

Joukkoliikenteen kehityskuva hyväksyntä

Ratakapasiteettiselvitys

Tampereen kaupunkiseudun maahanmuuton tilannekuva

21.4.,

Tietohallintostrategia

RASUn koonti, teemakarttojenyhteensovitus = luonnos

ARA-keskustelu

5.5., BT:n valmistelu

19.5.(helatorstai 18.5.), Perutaan?

RASUn koonti, teemakarttojenyhteensovitus = luonnos

Liikenteen tilannekatsaukset esim.

automaatio, keskustat ja turvallinen liikkuminen, pyöriteiden laatuin-
ventoinnit,

KÄPY toimeenpano, tilannekatsaus

TA 2024-raamikeskustelu

31.5. YHTEISKOKOUS SH JA KJK

RASUn luonnos

TA2024 raami

31.5. Seutupäivä Ylöjärvellä (Pauli on luvannut parhaan Seutupäivän
koskaan)

2.6., kokousaika 8.15-12.00

RASUn luonnos, lausunnoille

Turun seudun kuntajohtajat

16.6.

Heinäkuussa ei kokouksia

~~11.8.~~, (kuntajohtajapäivät?)

25.8.,

RASUn lausunnot ja ehdotus SH:lle ja kunnille

MAL-sopimusseuranta

7.-8.9.

Työ- ja seminaarimatka

22.9., 6.10., 20.10. (syysloma), 3.11., 17.11., 1.12., 15.12.

52 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

10.15